



STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Bendrinė lietuvių kalba: nuostatos ir vartoseną	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Prof. I. Smetonienė Kitas (-i): asist. Erika Jasionytė-Mikučionienė	VU Filologijos fakulteto Lietuvių kalbos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
pirmoji	pasirenkamasis

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
auditorinė	Rudens semestras	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	48	85

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos

Modulio tikslas – formuoti studento, kaip visapusiškai išsilavinusio filologo, kompetenciją, jo požiūrį į lietuvių kalbos politiką, supažindinti užsienio kalbų filologiją, vertimo studijų studentus su esminėmis bendrinės lietuvių kalbos nuostatomis, jos statusu, įtvirtinti lietuvių bendrinės kalbos garsinės, žodyninės ir gramatinės sistemos žinias, ugdyti analitinį mąstymą, gebėjimą taisyklingai reikšti mintis, tinkamai pasirinkti kalbos vartojimo kodą.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Baigęs kursą studentas turės žinių apie esminius bendrinių kalbų formavimosi Europoje ir Lietuvoje bruožus, kalbos politikų rūšis, kalbos įstatymus, norminamąsias institucijas, bendrinės lietuvių kalbos kodifikavimo kriterijus, bus išsamiau susipažinęs su lietuvių kalbos garsine, žodynine ir gramatine sistema, terminologija, taisyklingo viešojo akademinio kalbėjimo reikalavimais. Studentas gebės taikyti bendrinės lietuvių kalbos žinias, atlikdamas savo studijuojamos kalbos tyrimus, gretindamas	Įtraukiamoji paskaita, savarankiškas literatūros studijavimas, diskusijos, praktinio pobūdžio užduočių atlikimas (kalbinių raiškos priemonių pasirinkimas įvairių funkcinių stilių ir žanrų tekstuose).	Kaupiamasis vertinimas: 1) atvirojo teorinio klausimo vertinimas (tarpinis egzaminas); 2) baigiamojo testo vertinimas.

lietuvių ir studijuojamą kalbą, versdamas tekstus į lietuvių kalbą, viešai bendraudamas.

Studentas mokės lyginti Europos ir Lietuvos kalbos politikos faktus, juos analizuoti, daryti išvadas, gebės analizuoti įvairius bendrinės lietuvių kalbos vartojimo lygmenis, lyginti juos su studijuojamos kalbos (ar kitų kalbų) reiškiniais, nurodydamas kalbų panašumus bei skirtumus ir pagrįsdamas savo nuomonę.

Studentas gebės kritiškai vertinti teiginius apie lietuvių kalbos savitumą, konservatyvumą ir pan.

Studentas bus pasirengęs savarankiškai semtis žinių apie bendrinės lietuvių kalbos vartoseną, sekti kalbos pokyčius, taisyklingai vartoti sakytinę ir rašytinę lietuvių kalbą.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Supažindinimas su modulio tikslais ir turiniu, studijų siekiniais ir metodais, vertinimo metodais, strategija ir kriterijais.	2						2	2	Teorinės literatūros studijavimas: - Cizikaitė D. (2002) Anglų kalbos terminai common language, national

Kalbos kultūros, kaip mokslo, objektas, santykis su kitais mokslais. Pagrindinės sąvokos ir terminai.									language, literary language, King's language, Standard language ir jų lietuviški atitikmenys. –Archivum Lithuanicum (4), 273 – 282 p.
2. Bendrinių kalbų formavimosi istorijos (Europoje ir Lietuvoje).	2							2 10	Teorinės literatūros studijavimas: -Subačius G. (2004) Standartinių (bendrinių) kalbų istorijos chronologija. – Metmenys (84), 97–115 - Jonikas P. (1987) Lietuvių kalba ir tauta amžių būvyje. Visuomeniniai lietuvių kalbos istorijos bruožai, Čikaga, 49– 98p.
3. Kalbos politikų rūšys, specialieji įstatymai ir kiti kalbos reglamentavimo būdai Europoje ir Lietuvoje.	2							2 8	Teorinės literatūros studijavimas: - Smetonienė I. (2005) Lietuvių kalbos politika Europos kalbų politikos kontekste. – Kalbos kultūra (78), 23–32 p.
4. Norminamosios institucijos Europoje ir Lietuvoje.	2							2 4	Teorinės literatūros studijavimas: - Smetonienė I. (2005) Lietuvių kalbos politika Europos kalbų politikos kontekste. – Kalbos kultūra (78), 23–32 p.
5. Kalbos normos teorijos; normų nustatymas ir pagrindimas. Kodifikavimo kriterijai.	4							4 6	Teorinės literatūros studijavimas: - Miliūnaitė R. (2010) Kalbos prestižas ir jo planavimas. – Kalbos kultūra (83), 231–257 p.
6. Kalbos klaidų šaltiniai, jų pobūdis, klasifikavimas.	4							4 8	Teorinės literatūros studijavimas: - Pupkis A. (2005) Kalbos kultūros studijos – Gimtasis žodis, 151–186 p.
7. Bendrinės lietuvių kalbos tartis.			2					2 6	Literatūros skaitymas: - Linkevičienė N., Laužikas L. (1997) Kalbos patarimai žurnalistams, 11–18 p.; Lietuvių kalbos tarties žodynas. (1985) Sud. V. Vitkauskas, įvad. str. 7–19 p. Praktinių užduočių atlikimas, vertinimas ir įsivertinimas
8. Bendrinės lietuvių kalbos kirčiavimo dėsningumai.			4					4 10	Literatūros skaitymas: - Stundžia B. (2009) Bendrinės lietuvių

										kalbos akcentologija, 55–73; - Mikulėnienė D., Pakerys A., Stundžia B. (2007) Bendrinės lietuvių kalbos kirčiavimo žinynas. Praktinių kirčiavimo užduočių atlikimas.
9. Bendrinės lietuvių kalbos leksika (savi ir skolinti žodžiai, reikšmės semantika, leksikos klaidos).			2					2	8	Literatūros skaitymas: - Linkevičienė N., Laužikas L. (1997) Kalbos patarimai žurnalistams, 38–79 p.; - Kalbos patarimai. 4. Leksika: skolinių vartojimas (2013), 11–95. Praktinių užduočių atlikimas (leksikos klaidų atpažinimas ir taisymas).
10. Dalykinės kalbos leksika (administracinio, kanceliarinio, mokslinio stiliaus teksto leksika, terminai).			6					6	6	Literatūros skaitymas: -Kazlauskienė A. ir kt. Bendroji ir specialybės kalbos kultūra (2010), 211–223; - Kniūkšta P. (1998) Kanceliarinės kalbos patarimai.
11. Bendrinės lietuvių kalbos žodžių darybos dėšningumai (priešdėlinė, priesaginė daryba, dūriniai, pagrindiniai tarptautinių žodžių ir terminų darybos tipai).			6					6	6	Literatūros skaitymas: -Kazlauskienė A. ir kt. Bendroji ir specialybės kalbos kultūra (2010), 59–69. Praktinių užduočių atlikimas (žodžių darybos klaidų atpažinimas ir taisymas).
12. Bendrinės lietuvių kalbos gramatinių formų vartojimas.			6					6	4	Literatūros skaitymas: Kalbos patarimai. 1. Gramatinės formos ir jų vartojimas (2002), 12–74 p. Praktinių užduočių atlikimas (morfologijos klaidų atpažinimas ir taisymas).
13. Bendrinės lietuvių kalbos sintaksės ypatumai (sakinio			6					6	7	Literatūros skaitymas:

	balo)	tikrą kurso dalį ir atlikus praktines užduotis	su kalbos dalykų vertinimu ir jų taisymu. 2,5 balo – visos užduotys atliktos gerai; 2 balai – darbe aptikti 2–3 netikslumai; 1,5 balo – darbe aptikti 4–6 netikslumai; 1 balas – darbe aptikti 7–9 netikslumai; 0,5 balo – darbe aptikta 10–14 netikslumų; 0 balų – darbe aptikta 15 ir daugiau netikslumų.
--	-------	---	---

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
1. D. Cidzikaitė	2002	Anglų kalbos terminai <i>common language, national language, literary language, King`s language, Standard language</i> ir jų lietuviški atitikmenys. Archivum Lithuanicum	4	Lietuvių kalbos institutas
2. A. Pupkis	2005	Kalbos kultūros studijos.		Lietuvių kalbos institutas
3. R. Miliūnaitė		Dabartinės lietuvių kalbos vartosenos variantai.		Lietuvių kalbos institutas
4. A. Kazlauskienė, E. Rimkutė, A. Bielinskienė	2010	Bendroji ir specialybės kalbos kultūra		VDU leidykla
5.	2002	Kalbos patarimai 1. Gramatinės formos ir jų vartojimas		MELI
6.	2003	Kalbos patarimai 2. Sintaksė: linkšnių vartojimas		MELI
7.	2003	Kalbos patarimai 2. Sintaksė: prielinkšnių ir polinkšnių vartojimas		MELI
8.	2003	Kalbos patarimai 2. Sintaksė:		MELI

		įvairūs dalykai		
9.	2013	Kalbos patarimai 4. Leksika: skolinių vartojimas		MELC
Papildoma literatūra				
1.	G. Subačius	2002	Two Types of Standard Language History in Europe. Res Balticae	8 Universita di Pisa
2.	P. Jonikas	1987	Lietuvių kalba ir tauta amžių būvyje.	Čikaga
3.	I. Smetonienė	2005	Lietuvių kalbos politika Europos kalbų kontekste. – Kalbos kultūra	78 Lietuvių kalbos institutas
4.	B. Stundžia	2009	Bendrinės lietuvių kalbos akcentologija	VU leidykla
5.	P. Kniūkšta	1998	Kanceliarinės kalbos patarimai	MELI
6.	N. Linkevičienė, L. Laužikas	1997	Kalbos patarimai žurnalistams	Lietuvos žurnalistikos centras

